

תמורה יח

משה שווערד

Please join us for a Purim seuda at our home after the vasikin minyan at the BMKGH.

You are welcome to BYODT.

Daf HaYomi following the seuda.

תוקף הלמ"מ

1. ספר יד בנימין

שם בגמ', קרא מינעו לי דאי עבר ומקריב קאי בעשה, כעיי' אימא נסוגיא דנזיר דף כ"ה ע"ב דאמר' אי מהלכתא הו"א הלכתא ואי מקריב' לא ליחייב עלי' ולא כלום קמ"ל קרא דאי מקריב לי קאים עלי' בעשה, וכבר הוצאו צחי' לנזיר דמכאן מוצא דאין עונשין מהלכה למשה מסיני, וכ"כ להדיא צחי' הריטב"א לשנת ר"פ הזורק גבי זורק ד' אמות צרי"ר דאין עונשין מהלל"מ.

ובתו"ם פ"ג דזנחים מ"ו חמה עמש"כ צפיה"מ להרמב"ם שם גבי ניסוך המים צמון דק"ל דפטור לפי שאינו אלא הלל"מ, והקשה ע"ז דמה חילוק יש בין מה שמפורש צמורה בין הלל"מ הרי שמים זו

שמענו מפי הגבורה, וכבר חממו צמידושינו לזנחים ק"י ע"ב על המו"ט מהסוגיא דנזיר הנ"ל, ועכשיו ראיתי צ"עון ירושלים" על הירושלמי פ' לולב וערבה שג"כ העיר חס, ועי' היטענ צמפארט ישראל רפ"ב דכלאים ותיין צשד"ח ס' הכללים ח"ב.]

2. ספר פרי מגדים על או"ח - משבצות זהב - פתיחה כוללת - פתיחה

עוד יש נפק"מ והוא כמ"ש הר"ן ז"ל פרק כלל גדול במשנה אבות מלאכות שאין עונשין מהלכה למשה, ומעביר ד' אמות ברה"ר דנסמכה למשה שבכתב משום הוצאה, יע"ש, וא"כ יש נפק"מ גם למ"ד הלכה למשה מסיני ספיקו לקולא כמו שהבין הרמב"ן מהרמב"ם ז"ל בשורש השני ועי' בשיירי כנסת הגדולה בהגהות ב"י אות כ"ג באו"ח סי' ק"ס ובתורת השלמים בקונטרס הספיקות ובפריי ביור"ד סי' ק"י (א"ב) [א"כ] נפק"מ טובא. גם לפי מה שכתבתי בספר גינת וורדים ושושנת העמקים דכל דבר הנלמוד מי"ג זולת גזירה שוה והקישא אין בהן אפילו עשה ולא לאו כי אם איסורא בעלמא כדין חצי שיעור וכמו שיראה הרואה במגיד משנה פרק כ' מהל' שבת הל' דמק"ו אפילו איסור עשה אין למידין, ונפק"מ מי שנשבע על דבר האסור מי"ג מדות והלכה למשה מסיני חייל שבועה עליה כמו חצי שיעור ביור"ד סי' רל"ח ורל"ט א"כ זהו הפלוגתא שלהם וכדבעינן למימר לקמן אי"ה בזה:

3. תוספות נזיר דף כה/א

קתני יכול אף וילד חטאת ותמורת אשם כן ת"ל רק הא למה לי קרא [דלא] יקריבו כו' לאשם הוא דאתא לומר שאינו קרב אשם דאי לאו קרא הוה אמינא תנהוג בתמורת אשם [כדין תמורת עולה ופריך הא נמי הילכתא] דכל שבחטאת מתה באשם רועה לפי ר"ת דפירש כל שבחטאת מתה באשם עולה פריך הכי דמשמע [דאי לאו קרא ה"א דדין תמורת אשם] כדין שנוהג בתמורת עולה דין עולה וליתא דהלכה דתמורת אשם לא קריבה אשם אלא עולה ומשני דודאי לחטאת נמי צריך קרא לומר [שאם קרב] חטאת ואשם קאי עלה בעשה דהכי משמע קרא תמורת עולה וילד [שלמים] יקרב כל אחד במינו האי לשם עולה והאי לשם שלמים כדכתיב תשא ובאת ועשית עולותיך הבשר [הא] וילד חטאת ותמורת אשם לא תשא ותקריב לשם חטאת ותמורת אשם לשם עולה אלא וילד חטאת מתה מהילכתא ותמורת אשם מהילכתא קריב לשם עולה לפירוש רבינו תם דבמסוך לאו הבא מכלל עשה עשה דאי מהילכתא הוה אמינא הילכתא שלא יקריב חטאת ואשם דאי מקריב ליה לא מיחייב קא משמע לן קרא ואי מקרא ה"א לא יקריבה חטאת ואשם אבל יקריבה עולה ושלמים אם ירצה קמ"ל הילכתא חטאת מתה ותמורת אשם קריבה עולה דוקא:

4. שפת אמת מסכת נזיר דף כה עמוד ב

בגמרא קמ"ל קרא דאי מקריב ליה קאים עליה בעשה, בספר אורח מישור הקשה דבבכורות [ט"ז ע"א] אמרינן דהאוכל מחמש חטאות המתות הוא בלאו, וממילא הוא הדין להקריבה. ואיני יודע כוונתו דמה לאו יהי' בהקריבה, וממשקה ישראל הוא רק דברי קבלה, ולענ"ד נראה דאפילו איסור ממשקה ישראל אינו ענין לכאן, דדוקא מידי דנאסר להדיא קודם ההקדש אסור להקריבו מטעם זה דממשקה ישראל, מה שאין כן הכא דכל האיסור להדיא בא מכת ההקדש לחטאת שהיה מעיקרא אין בזה איסור

דממשקה ישראל. וצריך עיון על הרמב"ם דלא הביא דיש איסור עשה בזה עיי"ש בפרק ד' מהלכות פסולי המוקדשין. ובקרית ספר שם הביא העשה דהכא, אבל מהשמטת הרמב"ם נראה דלא קיימא לן כהאי ברייתא וצ"ע.

5. שו"ת באר יצחק חלק יורה דעה סימן א

ענף ו. אך בעיקר הכלל של הנו"ב הנ"ל שכתב דבהלמ"מ ספיקו להקל והש"ך (יו"ד סי' רצ"ד ס"ק י"ט) כתב דבכל ספק של הלמ"מ ספיקו להחמיר וע' בב"י שם, לפע"ד יש להוכיח דלא כהנו"ב והוא דבמג"א (סי' ל"ב ס"ק ס"ו) הביא בשם האגור דאין לקנות גידים מנכרים דשקלי נמי מבהמה טמאה וספק דאורייתא ספיקו להחמיר וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי עכ"ל, אלמא דאף דהא דתפילין נתפרים בגידים טהורים הוי הלמ"מ עכ"ז מחמיר בספיקו, אלמא דספק הלמ"מ ספיקו להחמיר, אך יש לדחות זה דהא חזינן בזבחים ריש פרק כל הזבחים שנתערבו בהם חטאות המתות דימותו כולם והא חטאות המתות הוי הלמ"מ ואפ"ה בנתערבו חטאות המתות ימותו כולם, משום דבע"ח חשיבי ולא בטלי והוי כמו קבוע באיסור דרבנן, ולא אמרינן בזה ספיקא דרבנן לקולא משום דגם באיסור דרבנן שנתערב אם הוא דבר חשוב ג"כ לא בטיל כמבואר (יו"ד סי' ק"י) בכללי הס"ס של הש"ך שם, משום דבאיכבוע איסורא גם דרבנן ספיקו להחמיר, ולכן כיון דהאגור כתב שם הטעם משום דהוי קבוע, לכן אף דרבנן ממש בזה ספיקו להחמיר, אכן מלשון האגור שכתב דהוי ספק דאורייתא משמע דס"ל דספק הלמ"מ דין ספיקו כמו בכל ספק דאורייתא.

6. שו"ת הריב"ש סימן קסג

... תשובה: דע, כי מ"ש בריש פ' אלו טרפות (ג): אמר עולא: שמנה מיני טרפות נאמרו למשה מסיני, ואלו הן: נקובה, פסוקה, נטולה וחסורה, קרועה ודרוסה, נפולה ושבורה; הכונה לומר, שהם בכלל מה שאמר הכתוב: ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. כי אע"פ שפשט הכתוב כשנטרפה ע"י חיה הדרוסת, באה הקבלה, שכל אלו מיני טרפות בכלל; שהרי הטרפה שדבר בה הכתוב, לא נדרסה ומתה, דא"כ נבלה היא, אלא שנדרסה ועדיין היא חיה, אלא שמחמת המכה היא סופה למות. וא"כ, ענין הכתוב, שכל שיש בה מכה או חולי, שמחמת המכה היא סופה למות; אלא שדבר הכתוב בהווה. כמ"ש במכילתא: ובשר בשדה טרפה לא תאכלו; אין לי אלא בשדה, בבית מגין? תלמוד לומר: טרפה ונבלה; הקיש הכתוב טרפה לנבלה: מה נבלה לא חלק בה בין בבית בין בשדה, אף טרפה לא תחלוק בה בין בבית ובין בשדה. ומה תלמוד לומר: ובשר בשדה? דבר הכתוב בהווה. ולכן, כמו שהנבלה לא חלקת בה בין מתה מעצמה בין מתה בידי אדם או ע"י חיה, כן בטרפה, בכל ענין שיש בה מכה או חולי שמחמתו תמות על כל פנים, אע"פ שעדיין חיה היא, הרי זו אסורה אף אם שחטה כראוי קודם שמתה. אלא שלא נתבארו בתורה הדברים הטרופים ומביאים לידי מיתה, ונאמרו למשה מסיני ומקובלות בדינו. נמצא, שעקר הדבר מפורש בתורה, ופלי פריטיו הלכה למשה מסיני; וכבר באר זה הרמב"ם ז"ל (בפ"ד מהל' מאכלות אסורות). אבל בפ"ה מהלכות שחיטה, חלק בין דרוסה לז' מיני טרפיות האחרים; ואמר, שאע"פ שכלן נאמרו למשה בסיני, הדרוסה, הכתובה בתורה בפירושו, החמירו בה, וכל ספק שיסתפק בדרוסה, אסור, ושאר מיני שבעה טרפות, יש שיש בהן ספק ומותרין. נראה מדבריו, שהלכה למשה מסיני, הולכין בספקו כספקא דרבנן, כיון שאינו כתוב בתורה בפירושו. ובוזה השיג עליו הרמב"ם ז"ל בספר המצות, והוכיח בראיות, שבדברים שהם הלכה למשה מסיני, הלכו בהן חכמים בספקו להחמיר כשל תורה. כמ"ש בפ"א של קדושין (לט): ערלה בחו"ל, הלמ"מ = הלכה למשה מסיני; והקשו: והתניא: ספק ערלה, בארץ אסור, ובסוריא מותר; לומר, שאם היה הלמ"מ = הלכה למשה מסיני, היה ספקא אסור! וכן במסכת נזיר (כה:), אמרו במדבר את בנו בניור: אמר ר' יוחנן: הלכה היא בניור, ורבי יוסי בר ר"ח = רבי חנינא = אמר: כדי לחנכו במצות, ואיתמר עליה: בשלמא לר"י, דאמר: הלכה היא בניור, להכי מגלה ועביד הקפה, אלא לרבי יוסי בר ר"ח = כרבי חנינא =, דאמר: כדי לחנכו במצות, אמאי קא עביד הקפה? ותרצו: קסבר: הקפת כל הראש מדרבנן, ואתי חנוך דרבנן ודחי הקפה דרבנן; הנה בכאן, שהלכה היא מדאורייתא, ודחי לא תעשה המפורש בתורה, שזהו הקפת הראש שעושה הנזיר בגלוח הראש, אי הקפת כל הראש שמה הקפה. ועוד, איך אפשר שהלמ"מ יהיה כדבר של דבריהם, והלא רוב התורה תלויה בבאורה בהלמ"מ! כדאמרינן בפרק יום הכפורים (פ): שעורין של עונשין, הלמ"מ. והנה, האוכל חצי שעור חלב ודם ושאר האסורין, וכן פחות מככותבת ביום הכפורים, וקוצר וטוחן פחות מכגורגרת בשבת, מפני קבלתנו מהלכה למשה מסיני פטרנו אותו, ומפני קבלתנו חייבנו בזה השעור, וענשנו לזה מלקות בכזית, ולזה מלקות בככותבת, ולזה בגורגרת. ואין אצלנו שום הפרש בין הלכה למקראות שבתורה. ...

7. שפת אמת על תמורה דף יח/א

ברש"י ד"ה ל"א אפ"י ממרגייהו. אפ"י הן דשין את התבואה כו'. ותמהו בתוס' דאסור בגיזה ועבודה. ומ"ש על הגליון בשם הערוך שנכנסו מעצמן לדוש, ג"כ אינו מספיק. דודאי מחויב הוא לילך ולהורידן מהדישה. [הגם דאינו עובר בלא תעבוד כיון שהוא לא הכניסן לדוש. מ"מ מדרבנן מוטל עליו למונען מעבודה כמ"ש במל"מ (פ"א מה' מעילה) לענין מרביע ע"ש] ויותר נראה לפרש בכוונת רש"י באמר ולא אפריש עדיין ויש לו בהמות בדישה. ומעכב עצמו מלהפרישן עד אחר זמן. ע"ז אמרה תורה תשא ובאת. [אכן ברש"י ביצה (י"ט ע"ב) משמע דבאמר ולא אפריש ליכא עשה להביא ברגל ראשון כמ"ש הפנ"י שם. וכ"מ ברש"י סו"פ פנחס ע"ש]:

8. שו"ת מהרש"ם חלק א סימן קמט

... ובגוף הדין אם יש להמתין שיקיים המצוה מהמובחר יש להביא ראיה מהתוספות תמורה (י"ח ע"א) ד"ה אפ"י ממערייהו וכו' ור"י מפרש מדארגייהו אפילו הן דלות בשר דסד"א כיון שהם תשושי כח א"צ להעלותם וכו' וקשה הא א"מ עה"מ = אין מעבירין על המצוות = ובע"כ משום דימתין עד שיבראו וישמנו בבשר דהוי בכלל הידור מצוה כדין כחושה ושמינה דדוחה שבת משום הידור מצוה והתם הוי זמן מרובה ואפילו הכי אי לאו הך קרא הוי סד"א דשרי להמתין. ויש להביא עוד ראיה מתוספות יומא (ל"ד ע"ב) ד"ה רבי אומר וכו' דלמ"ד גמר שחרית מערבית יקריבום ערבית הוא עיקר המצוה ולכן בלא הי"ל = הוי לו = נסכים אלא לאחד מהן ימתינו ולמ"ד דגמר של ערבית משחרית יקריבום שחרית הרי דליכא בזה משום א"מ עה"מ כמ"ש בק"י שם. אלא די"ל דהתם באותו יום ובשל ציבור דליכא חשש מיתה לכ"ע שרי לעכב.

9. שו"ת מהרש"ם חלק ו סימן קיז

... וכבר פסקו הבל"י וח"ס סי' ש"ה דאין לעבור בשיהוי מצוה משום כך ורמז לתשו' רדב"ז בדין אם צריך להמתין שיעשה המצוה בהידור יותר ואני מצאתי בתשו' ב"ח החדשות סי' נ' שהשיב לנכדו שצייד סברות להשהות הפדיון עד שימול תחלה

והב"ח כעס עליו וזחה דבריו בשתי ידיים ופסק דשיהוי מצוה לא משהינן ופודין אותו מיד ע"ש ובאמת שבגוף דינו של הראנ"ח בהגיע זמנם יחד בלא"ה י"ל דמילה קודם משום דהוי תדיר וכבר האריכו בזה בשו"ת גא"י הא"ח סי' ל"ח ותשו' ב"א סי' ס"ב ועכ"פ בנ"ד הדבר פשוט כמ"ש ר"מ דשיהוי מצוה לא משהינן.

ובעיקר דברי רדב"ז שרמזו הח"ס כבר האריך החכם צבי סימן ק"ו ובתשובות פמ"א חלק ב' סימן א' הביא מרש"י סוכה כ"ה ע"ב בזה ואני במק"א הבאתי מתוס' תמורה י"ח ע"א ד"ה אפי' ממרעייהו וכו' ור"י מפרש מדארגייהו אפי' הן דלות בשר דסד"א כיון שהם /תשושי/ תשישי כח א"צ להעלותם וכו' עכ"ל הרי דאין להעביר המצוה משום הידור אף דכחושה ישמינה הוא הידור מצוה הדוחה שבת כדאי' במנחות ס"ד אפי' אין להשהות המצוה בשביל כך וגם הבאתי מפיה"מ להר"ם רפ"ב דאבות ומתוס' יומא ל"ד ע"ב ד"ה רבי אומר וכו' יעו"ש ואכמ"ל.

10. ספר יד בנימין

שם במשנה העיר ר' יהושע ור"פ על ולד שלמים שיקרב שלמים וכו'.
פירש"י נמס' ר"ה דף ו', ולד שלמים שהפריש צהמה מעונות או עיברה לאחר הקדישה עכ"ל. ותמוה דמפריש צהמה מעונות הרי לר' יומן דס"ל לקמן דף כ"ה שיירו משוייר ועובר ללו ירך אמו נמאל דהולד לא הו' ולד שלמים אלא שלמים עגמו כיון דהקדישה הוא לא מכת האם אלא תחת עגמו וכמואר להדיא עגמ' שם, וא"כ גם ר"א מודה שה' דהולד קרב, וצויתר יקשה מעובדא דר' פפיס שאמר מעיד אני שהיתה לנו פרה של זמני שלמים ואכלנוה נפסק כו' והסם ע"כ מירי דהקדישה מעונות וכמס"כ דהגהות מהר"ן חיות לר"ה שם והנאלו לקמן עגמ' עמו' ז', וכבר העירו שה' כמה אחרונים ז"ל, ועי' היטע מה שכתנו לקמן עמו' ז' ד"ה העיד.

11. תוי"ט על מסכת תמורה פרק ג משנה א

לא יקרב - כתב הר"ב משום גזירה כו' ויגדל כו' ואתי לידי גיזה ועבודה. וכן פירש"י וכו"כ עוד הר"ב מ"ו פ"ז דעדיות. וקשיא דתפוק ליה דמשהה ועובר בעשה א"נ בבל תאחר כדלקמן. והרמב"ם מפרש שם וכאן. ועובר על מה שאמר רחמנא (דברים כ"ג) לא תאחר לשלמו:

12. שו"ת חכם צבי סימן מה

...וראיתי להרמב"ם פ"ה מה' יה"כ דין ט"ו כתב מת א' מהן יקח זוג לשני וכו' והשני מן השנים שהגריל ירעה וכו' ובדין ט"ז כתב פר ושעיר יוה"כ שאבדו והפריש אחרים תחתיהן וכו' ונמצאו הראשונים קודם שקרבו אלו יקרבו הראשונים וירעו השניים וכו' הרי שפסק כר"פ משמיה דרבא דסבר כרבי יוסי ותמה אני שבה' קרבן פסח פ"ך דין ו' כ' מי שאבד פסחו ומצאו אחר שהפריש פסח אחר והרי שניהם עומדים יקריב איזה מהן שירצה לשם פסח והשני יקרב שלמים וזה סותר דבריו שבה' יה"כ שוב ראיתי בכ"מ ש' בשם הר"י קורקוס /קורקוס/ שהגיש בענין זו ותירץ שני תירוצים ושניהם אינם עולים יפה הא' דבפסח לא ס"ל לרב כו' יוסי משום דבשעת הפרשת השני היה הראשון אבוד הפסיד חשיבותו וזה הפך הגמ' שאמרה דאף דתרווייהו כהוא אחוז מ"מ מצוה בראשון וחשיבותו במקומו עומד והוא הוא דס"ל לרב ולר"פ דלעיל ועוד מאן שם ליה לר"מ למימר הכי לאפוקי תלמודין מפשטיה ומשמעותיה והת"ל השני קשה ממנו שכתב וז"ל ואפשר עוד שדעת רבינו גם שם שאיזה שירצה יקריב ולכך לא כתב שם הראשון יקריב אלא כתב השני ירעה והכוונה שאפי' שהקריב הראשון ירעה השני ול"א ימות הואיל ומתחלה לא הביאו אלא להגריל כו' א"נ אפשר דסד"א כו' קמ"ל דהשני ירעה כו' וכיון שלא כתב שיקריב הראשון ממילא שיקריב איזה שירצה ואין קפיא בדבר ואם היה צריך להקריב הראשון היה מפרש כן ע"כ ונוראות נפלאות מהרבנים בכ"מ והר"י קורקוס נ"ע שנעלם מהם מה שכל הרמב"ם דין ט"ז פר ושעיר של יוה"כ שאבדו וכו' יקרבו הראשונים וירעו השניים שהוא סמוך ונראה לדין ט"ז שהביאו הם ז"ל אח"כ בא לידי ספר לח"מ וראיתי בה' יה"כ השיג גם הוא ז"ל על הרי"ק הקושיא השנייה הללו והוא ז"ל כתב לחלק בין חטאת שבאה לכפרה ולהכי מודו בה רבנן /ובין/ פסח שאינו בא לכפרה אינו חמיר כ"כ לכך איזה שירצה יקריב עכ"ל ואין בזה טעם דמה לי קרבן חמור או קל כל א' בקדושתו הראשון וזה באותה הקדושה הקלה היא אם חמורה ועוד מנ"ל להרמב"ם לחלק בכך ועוד הקושיא הנזכרת דהתלמוד אומר רב ס"ל כו' יוסי והוא ז"ל אומר בהיפך דרב לא ס"ל כו' וזה דבר שא"א לשמוע ונראה בעיני דס"ל להרמב"ם דע"כ ל"ק ר' יוסי מצוה בראשון אלא כשהשני אינו קרב בעצמו אלא רועה להכי אמרי' מצוה בראשון להקריבו והשני ירעה וחכמים דפליגי עליה ס"ל דאפי' כשהשני רועה נמי איזה שירצה יקריב והכי דייק לישנא דאיזה שירצה יקריב דמשמע אבל השני אינו קרב אלא רועה הא כשהשני קרבים אלא שהא' קרב פסח והשני קרב שלמים

אין נחת לזה מזה דאף שיעקר הקרבן היה פסח ומותרו הוא שקרב שלמים מ"מ כחו של המותר יפה במה שטעון שתי מתנות שהן ארבע וסמיכה ונסכי' ותנופת חזה ושוק מה שאין הפסח טעון ומצותו מרובה ממצות הפסח והכי חשיב ליה תנא דפ' איזהו מקומן בחדא בבא בהדי בכור ומעשר זתנן בהו בהדי' בריש זבחים לשם גבוה מהם כשירים לשם נמוך מהם פסולים כיצד הבכור ומעשר ששחטן לשם שלמים כשירים ששחטן לשם בכור ומעשר פסולין ובפ' כל התדיר דף פ"ט ע"ב שלמים קודמין לבכור מפני שהן טעונין מתן ארבע וסמיכה ונסכים תנופת חזה ושוק ובגמ' דף ע' א' אדרבא בכור קודם שכן קדושתו מרחם ונאכל לכהנים אפי"ה מצוות יתירות עדיפי וכיון שאין לפסח קדימה בהחלט על מותרו שהוא קרב שלמים ס"ל להרמב"ם דהרשות בידו להקריב איזה משניהם לפסח וחבירו לשלמים: וכן שנינו בהדיא בתוספתא פרק ט' רבי יוסי אומר מצוה להביא את הראשון ואם היה השני מן המובחר יביאנו והב' ירעה עד שיסתאב וימכ' ויביא בדמיו שלמ' לשהה עשר ע"כ בתוספתא הרי נתבררו ונתלבנו דברי הרמב"ם בטעמם ונימוקם דאין לך אלא מה שאמרו חכמים וכיון דלא מצינו ליה לרבי יוסי שחולק אלא

בשהשני רועה כדתניא בהדיא ומשום דבע"ה נדחין אבל למי שפוסק דאין בעלי חיים נדחין והשני קרב בעצמו לא אשכחן האי סברא דההיא דסוף פרק הוציא לו וריש שני שעירי נמי הכי נינהו דהשני אינן קרבים אלא רועים ובהנהו הוא דאשכחן ליה לרב ולר"פ משמ"ל דרבא דאמר מצוה בראשון אבל בשהשנים נמי קרבין שלמים ולא אשכחן כלל תנא דאמר מצוה בראשון אמרינן הבו דלא לסיף עלה ואפשיי פלוגתא לא מפשינן:

וגדולה מזו אני אומר דאף כשהשניה קריבה בקרבן שהוא ודאי גרוע מקרבן הראשון כיון שמכל מקום היא קריבה ואינה ניתקת לרעיה"ה"ז מקריב איזה שירצה לעיקר הקרבן והשני למותרו מהא דתני' פ"ג דתמורה קי"ח ע"ב מניין למפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדת שאיזה שירצה יקריב ולחמה עמה ת"ל תודה יקריב יכול תהא שנייה טעונה לחם ת"ל יקריבנו א' ולא שתים וכיון דסתמא תניא ומצינן למימר דכולי עלמא הוא הרי זה נכון ואף דעיקר תודה טעונה לחם ולא מותרה ומותרה ודאי גרוע ממנה עכ"ז יודה בה רבי יוסי

שהרשות בידו להקריב איזה שירצה לתודה כיון שאף מותרה קריבה ועוד אני אומר שאף אם השנייה מובחרת אין צורך להקריבה לעיקר התודה כיון שאף המותר קרב הוא: ואי קשיא לי הא קש"ל אמאי לא כתב הרמב"ם דין זה שאם היה השני מובחר ממנו בפר ושעיר שהשניים שלהם רועים שיביא השניים ואין לומר שסמך עצמו על מ"ש בהל' איסורי מזבח פ"ז יביא מן המובחר כל שיביא לקרבן דהא חזינן ליה לר' יוסי דצריכא ליה לאשמעינן כי היכי דלא נימא מצוה בראשון בהחלט מכל"ש דהוה ליה להרמב"ם דפוסק הוא לאשמעינן הכי: ונראה דהרמב"ם ס"ל כמ"ש התוס' פרק שני שעירים ס"ד ע"ב ד"ה ואם היה שני מובחר וכו' שמא לא שייך הא מילתא אלא בגבולין או בנעשין בעזרה אבל בשעיר המשתלח ובשעיר הפנימי הנשרף מחוץ לג' מחנות אפי' אם היה שני מובחר ממנו מצוה בראשון ע"כ ובשעיר לעזאזל הדבר ברור דמה לנו ליתן לו המובחר אבל בשעיר הפנימי צריך לתת טעם ונראה דאף שחלבו מוקטר ע"ג המזבח כיון שבשרו נשרף מחוץ לג' מחנות והשני הרועה דמיו כולן לגבוה ניחא לן שאף שהוא מובחר יפלו דמי מבחרו לנדבה ויביאו בהן עולות שכלן לגבוה וממילא ה"ד לפרו של כה"ג שהוא נשרף מחוץ לג' מחנות כמוהו דלעולם מצוה בראשון...

13. ערוך לנר על ראש השנה דף ו/ב

הפ"י הוכיח מדקאמר רבא דוקא הכא לענין ג' רגלים שבכל יום ויום עובר ולעיל לענין עבר עליו רגל א' עובר בעשה לא קאמר לשון זה דמוכח מזה דעל עשה לא עובר עד שיבא רגל אחר ע"ש. ובאמת שכן נראה בירושלמי דפירקין דאיתא בעי קומי ר' זעירא בין רגל לרגל מהו שיעבור התיב ר' בא והתני חגיגה שלא קרבה בראשון תקרב בשני מתירין לו לעבור (פי' בתמי' אלא מוכח דבין רגל לרגל א"צ להקריב ואינו עובר בעשה) **אלא דצ"ע מסוגיא דתמורה (דף י"ח) דשם איתא ג"כ סוגיא דהכא ושם הביא דברי רבא בלשון אחר דקאמר ולרבא דאמר קדשים כיון שעבר עליהם רגל א' כל יום ויום עובר עליהם בב"ת מעצרת בעי מיכלא ע"ש.** הרי באמת קאמר רבא גם על עשה דאחר רגל א' בכל יום ויום עובר אבל בלא"ה קשה דקאמר עובר בב"ת והרי על ב"ת לא עובר רק בג' רגלים ואפשר שיש חסרון שם והכי צ"ל ולרבא דאמר קדשים כיון שעבר עליהם רגל אחד עובר בעשה וכיון שעברו ג' רגלים כל יום ויום עובר עליהם בב"ת וצ"ע:

14. ספר יד בנימין

שם כנמי, מאי סג דקמני סג שטעות.
צטו"א לר"ה דף ו'. (ד"ה מאי
ואכלנו) תמה הא קי"ל נ"י אין קריבין צו"ט,
וכ"ת דר' ספיים ס"ל כמ"ד קריבין אכמי
מאי פריך להלן מאי אסדהוסי דר' ספיים
הא שפיר קמ"ל דנ"י קריבין צו"ט, וכ'
לישנ דמדקאמר ואכלנו ולידה שלמים צנג
ולא קאמר והקריבנו צנג ש"מ דנאמת לא
הקריבו צנג עגמו רק מעיו"ט, והאכילה צנג
הי צו"ט דזמן אכילת שלמים לבי ימים ולידה
אי והשתא פריך שפיר מאי אסדהוסי; וועי"ש
עוד שמהדש צה דהיי דמקלת הרגל לא הי'
ראי להקריב שז אינו עובר בעשה נאוטו
רגל, ועי' צהגהות "משק שלמה" מה שהביא
צה צסס אחיו הגאון ז"ל.

15. רמב"ם הלכות תמורה פרק ד הלכה ה

ולד תמורת העולה וולד ולדה עד סוף העולם הרי אלו כעולה והן עצמן יקרבו עולה, **הפריש נקבה לעולתו וילדה אף על פי שילדה זכר ירעה עד שיפול בו מום ויביא בדמיו עולה.**

16. לחם משנה הלכות קרבן פסח פרק ד

[ד] המפריש נקבה לפסחו וכו'. **כתב הרב מהררי"ק ז"ל ומאחר שנתבאר בפ"ג מהל' פסולי המוקדשין ופט"ו מהל' מעשה הקרבנות שרבינו ז"ל פוסק כמ"ד אין בעלי חיים נדחים** ממילא משמע שיביא בדמיו פסח ע"כ. ודברים תמוהים הם דמה ענין בעלי חיים נדחים לזה דמאי דמפיק בגמרא בעלי חיים נדחים (מהן) הוא משום דלא אמרי' היא עצמה קרב שלמים משמע דכיון דנדחית נדחית ולא יביא אלא בדמיו אבל שיביא בדמיו פסח או שלמים אין זה תלוי בפלוגתא דבעלי חיים נדחים והך דינא נפקא ליה לרבינו ז"ל כברייתא דתמורה בפ' אלו קדשים שאמרו כן בברייתא בהדיא ע"ש. **ועדיין יש לתמוה על רבינו ז"ל כיון דהוא סבר דב"ת אינו נדחים היה לו לפסוק כאן דהוא עצמו קרב שלמים ... ונ"ל לתרץ ... ולהכי רבינו ז"ל בהך דחיה דהפריש נקבה דהוי דחיה גמורה נקבה לפסח לא חזיא לעולם פסק כסתם מתני' דבעלי חיים נדחים ולכך לא כתב שיקרב שלמים אבל בההיא דאבד פסחו דלא הוי דחיה גמורה פסק דיקרב שלמים ... ובהא לית הלכתא כר"י דבעלי חיים נדחים** דחיה פורתא כי האי....